

ཚྱོད། II ཚྱོད། ཚྱོད། ཚྱོད།

1. to be agitated; to be (mentally) excited;

to be effulgent ◦ (*ud-√dhmā*): {YBS} *uddhata*;

{VT} *auddhatya*; *uddhatva* ◦ རྩམ་ཆར་དོན་གྱི་
འཕྲུལ་དཀར་ཅི་ཡང་ཚྱོད། [It] causes the efful-
gence of all the brilliant countenances whatso-
ever of the marvelous meanings. {Gön}

2. to be envious (of) ◦ (*hasat-√īṣy*): {KD}

hasatīṣyati

AUX.:

ཚྱོད་བྱས། ◦ *caus.* to laugh derisively ◦ བཞི་
ཏས་...འདིར་གཤམ་འོངས་ཞེས་བྲིལ་ཚྱོད་བྱས།
The paṇḍita laughed derisively [at them],
saying “How could it [possibly] come here?”
{GCG}

ཚྱུལ། V བཀལ། བཀལ། ཚྱུལ།

to argue (against); to debate (with); to

oppose ◦ (*pari-anu-√yuj*): {C,PW8} *pari-*
anyoga; {C} *prativāda*; {MSA} *pravāda*;
pravādin

བྱ། III བྱས། བྱ།

1. to increase; to expand; to extend (to);

to overflow; to be swollen; to be filled

(with); to bloom ◦ {BCA} *santu*; {YBS}

vistara; *vyāsa*; *pracaya*; *pratata*; *prathana*;
spharitvā; *puṣṭi*; {KD} *phulla* ◦ གཅང་པོ་བྱས།
The Tsang-po [River] is swollen. ▪ གཙུག་
ལག་ཁང་ན་མས་སྒྲིག་པ་དང་། ལ་རྟོན་གྱིས་བྱས་...
...ཤོག་ May temples be filled with reading and
daily recitations. {BCA} ▪ གཏུལ་བྱའི་རྒྱུད་གྱི་
དགེ་བའི་ལོ་རྟོག་ལུན་ལུན་ཆོག་པ་བྱས་པར་
བྱེད། [It] increases the marvelous harvest of
virtues in the continuums of trainees. {SGP}

▪ ཁྱོད་གྱི་གདོང་དང་པ་སྒྲ་དཀར་བྱས། Your face
and the lotus—[both] are in bloom. {KD} ▪
འཁོན་པོ་རྩམས་གྱི་ཆོངས་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་ཕྱུ་
ཏའི་དོག་པ་བྱས། The cluster of mango [flow-

ers] increases [in fragrance] with the swoon-
ing of the passersby. {KD}

AUX.:

བྱས་པར་བྱེད། ¹ ◦ *caus.(cont.)* to greatly ex-
pand (upon); to enrich; to cause the unfolding
(of) ◦ {KD} *bhinna*; {DDS} *puṣṭi* ◦ རྒྱུད་བྱི་མ་
འདིས་...དོན་མ་ཆང་བ་རྩམས་ཀྱང་བྱས་པར་
བྱེད་པ་དང་། ... This *Continuation Tantra* ...
also greatly expands upon the incomplete
points, ... ▪ ཆོས་རྩམས་ཀྱན་ལ་བཙུན་འགྲུས་དང་།
།བསམ་གཏན་ལ་སེམས་འཇུག་པ་དང་། །རྟག་ཏུ་
ཤེས་རབ་བསྟེན་པ་སྟེ། །འདི་ཡང་བྱང་ཆུབ་བྱས་
བྱེད་ཡིན། Exercise effort in all the teachings,
and place the mind in meditative concentra-
tion, and always rely on wisdom; this also
is greatly expanding enlightenment. {DDS} ▪
ཁམས་བྱས་བྱེད་པའི་ཆོས་བཞིའོ། [These are] the
four dharmas that cause the unfolding of the
constituent element. {DDS}

བྱས་པར་བྱེད། ² ◦ *caus.(cont.)* to maintain
development ◦ རྒྱང་རྒྱང་གིས་བྱས་པར་བྱེད་དོ།
The “wind” wind maintains development.

བྱས་པར་མཛད། ◦ *hon., caus.* to disseminate
widely

བྱས་པར་བྱ། ◦ *fut.caus.* to be expanded ◦
(*√yrdh*): {MSA} *vardhe* ◦ བྱས་པར་བྱ་ན་གྲངས་
མེད་དོ། If [they] are expanded, [they would
be] countless.

བྱས་པར་འབྱར། ◦ to overflow ◦ {PU} *sphītā*
bhavanti; {DDS} *puṣṭi* ◦ དེས་ཡོངས་སུ་གང་
ཞིང་བྱས་པར་འབྱར་བའོ། Completely filled
with that [means] overflowing. {PU} ▪ གསུམ་
པོ་འདིས་ནི་ཁམས་བྱས་འབྱར། By means of
these three, the realm will overflow [with
good qualities]. {DDS}

COLLOC.:

ཀྱན་ཏུ་བྱ། ཀྱན་ཏུ་བྱས། ཀྱན་ཏུ་བྱ། ◦ to be fully
spread out ▪ *sumita*; {MSA} *saṃjāta* ◦ འདབ་
གཤོག་ཀྱན་ཏུ་བྱས་པའི་བྱ། a bird whose wings
are fully spread out {MSA}